

PLA DE VOLUNTARIAT DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DEL JARDÍ BOTÀNIC DE BARCELONA

2013

ASSOCIACIÓ D'AMICS DEL JARDÍ BOTÀNIC DE BARCELONA

L'Associació d'Amics del Jardí Botànic de Barcelona és una associació privada de ciutadans i ciutadanes sense finalitat de lucre, constituïda el 21 de juliol de 1993, que té com a objectiu donar recolzament al Jardí Botànic de Barcelona. Per tant, la seva finalitat és vetllar per a la conservació de la riquesa del patrimoni natural i, en concret, de la realitat vegetal de dins i fora del nostre país, sensibilitzant el ciutadà envers unes actituds d'estima i respecte cap a les plantes.

Els mitjans que utilitza l'Associació per tal d'aconseguir les seves finalitats, segons els seus estatuts socials, són:

- Agrupar en el seu si a totes les persones interessades en donar tot el recolzament necessari al Jardí Botànic de Barcelona i difondre els objectius d'aquest equipament.
- Instrumentar mecanismes de col·laboració entre les institucions implicades en la difusió del centre.
- Organitzar i col·laborar en activitats i manifestacions socials, culturals i mediambientals d'interès general.
- Estimular el patrocini i mecenatge a favor del Jardí Botànic, creat l'abril de 1999.
- Coordinar l'activitat del voluntariat que pugui i desitgi lliurar els seus serveis i el seu temps a favor del Jardí Botànic.

A la pràctica, l'Associació ha concretat la seva finalitat en una sèrie d'activitats i actuacions destinades a difondre el nou Jardí Botànic, obert a la primavera de 1999, entre els ciutadans i ciutadanes, mantenint l'interès social entre entitats, associacions i institucions públiques de la ciutat en concret, i àrea metropolitana en general.

Les activitats que desenvolupa l'Associació des de la seva creació són les següents:

- Un *Pla de Voluntariat* que va arrencar al setembre de 1991 i en el qual participa en aquest moment prop d'un centenar de ciutadans i ciutadanes entre 18 i 85 anys. El Pla pretén mantenir una línia estable de relació entre la ciutadania i un equipament públic com és el Jardí Botànic, per així fomentar l'apropament i estima dels ciutadans per les plantes. Dins d'aquest Pla s'inclouen actualment grups de Dibuix e Il·lustració, Hort, Guies botànics, Manteniment del Jardí, Fotografia, Gestió Associatiu, Viver dimecres (2 grups) i Viver dissabtes
- Un *Programa d'Activitats* de difusió i divulgació cultural centrat en temes relacionats amb les plantes i amb la natura en general: cursos, conferències, excursions, visites culturals. Aquest programa està adreçat al públic en general i es difon a la publicació trimestral de l'*Agenda del Jardí Botànic de Barcelona*.
- Un *Programa Especial Amics*.

A més, des de l'any 2000:

- *Itineraris interpretatius* al Jardí Botànic i Taula Informativa al Jardí, tots els dissabtes, diumenges i festius (excepte agost).
- *Activitats educatives* per a grups organitzats al Jardí Botànic.

I des de la primavera del 2003:

- *Brolla*, la revista trimestral publicada conjuntament entre l'Associació i el Jardí Botànic de Barcelona.

L'Associació agrupa a tots els ciutadans i ciutadanes interessats en donar suport actiu al Jardí Botànic de Barcelona a través del seu Pla de Voluntariat per a oferir activitats i serveis en el Jardí Botànic i als seus visitants. El voluntariat és una característica de l'Associació, reconeguda públicament per l'administració municipal. El treball desenvolupat per els més de tres-cents voluntaris i voluntàries que han passat per l'Associació és un fet important en el recolzament donat al Jardí Botànic des de l'Associació (que ja existia abans que el Jardí!) i ha demostrat durant dotze anys que la ciutadania desitja participar i gaudir del Jardí Botànic. El Pla de Voluntariat ha ofert la oportunitat de col·laborar a un gran nombre de persones que han trobat en ell un marc i una organització adequades a la seva participació.

A partir de la inauguració del Jardí Botànic l'any 1999, el Pla de Voluntariat es renova i creix. S'ha de consolidar dins d'un espai obert al públic. L'Associació compta actualment amb 344 socis (249 socis numeraris i 125 socis voluntaris). A més a més, té una llista de persones interessada en les seves activitats de més de 5.000 direccions i amb una incidència anual superior a les 20.000 persones.

LA LLAVOR DE MOLTS CIUTADANS HA FET CRÉIXER UN JARDÍ BOTÀNIC

Promogut per l'Ajuntament de Barcelona, i finançat pel Fons de Cohesió de la Unió Europea, el Jardí Botànic de Barcelona es va obrir al públic a la primavera de 1999, en un terreny de 15 hectàrees en el Parc de Montjuïc. L'estructura del nou jardí es configura en l'entorn de les principals espècies de cinc de les sis regions del món amb clima mediterrani, agrupades segons la procedència i les afinitats ecològiques de forma que proporcionen una idea fidel dels seus paisatges.

Des del mateix dia en què es va fer pública la construcció d'un nou Jardí Botànic a Barcelona, aquest ha comptat amb el recolzament de la ciutadania a través de l'Associació d'Amics del Jardí Botànic de Barcelona.

L'obertura del Jardí suposà un fet de gran importància per el desenvolupament de l'Associació, ja que aquesta va veure feta realitat la seva finalitat fundacional: aconseguir que Barcelona tingués un Jardí Botànic modern i al nivell que, com a ciutat del coneixement i de la ciència es mereix.

Ja obert el Jardí, l'associació ha continuat treballant per recolzar el creixement del nou equipament, exercint la missió de difondre la existència d'un nou centre cultural, científic i cultural a la ciutat, i la importància que té que els ciutadans coneguin i gaudeixin del procés lent però continu que suposa el creixement del Jardí. Dins d'aquesta línia, des del mes de febrer de l'any 2000, de forma continuada, amb el descans de l'agost estiuenc, els dissabtes i diumenges s'ofereixen als visitants del Jardí Botànic itineraris interpretatius.

Aquests itineraris pretenen ser una introducció al Jardí Botànic, per tal que el ciutadà conegui les seves característiques, i compregui el seu estat quasi embrionari. Aquest servei ha estat molt ben valorat pels visitants, doncs els ciutadans guiats i acompanyats pel Jardí han sortit amb el desig de tornar passat un temps per a comprovar l'evolució del Jardí. Hi ha diferències significatives i remarcables evidenciades en el llibre d'opinions que es troba a la sortida del Jardí entre els visitants que han visitat el Jardí sense cap explicació i aquells que ho han fet acompanyats d'un voluntari/a.

I tot això, sense deixar de desenvolupar les altres línies d'actuació de l'Associació que la converteixen en la plataforma de tots els ciutadans sensibilitzats amb els objectius del Jardí Botànic. El Pla de Voluntariat dóna estructura a tota la col·laboració i recolzament dels ciutadans al nou Jardí Botànic.

PLA DE VOLUNTARIAT DEL JARDÍ BOTÀNIC

Qui és voluntari del Jardí Botànic?

Qualsevol persona que desenvolupa una activitat que li agrada i al mateix temps desenvolupa un servei a la comunitat en el marc de l'estimació per el món de les plantes. Pretén tirar endavant un projecte relacionat amb les plantes, i relacionar-se amb persones amb les mateixes inquietuds. És capaç d'acceptar, amb il·lusió i desinterès, unes determinades responsabilitats personals per a la conservació d'un projecte o el manteniment d'una realitat impregnant-la d'humanitat.

Els voluntaris reben satisfaccions per les relacions personals i per l'activitat desenvolupada, per la formació i per la informació.

Els voluntaris del Jardí Botànic varen treballar durant sis anys per aconseguir un nou Jardí a la ciutat de Barcelona, i, un cop obert, hi continuen treballant de forma que l'equipament pugui apropar-se als ciutadans mitjançant el pont que suposa un Pla de Voluntariat estable i organitzat.

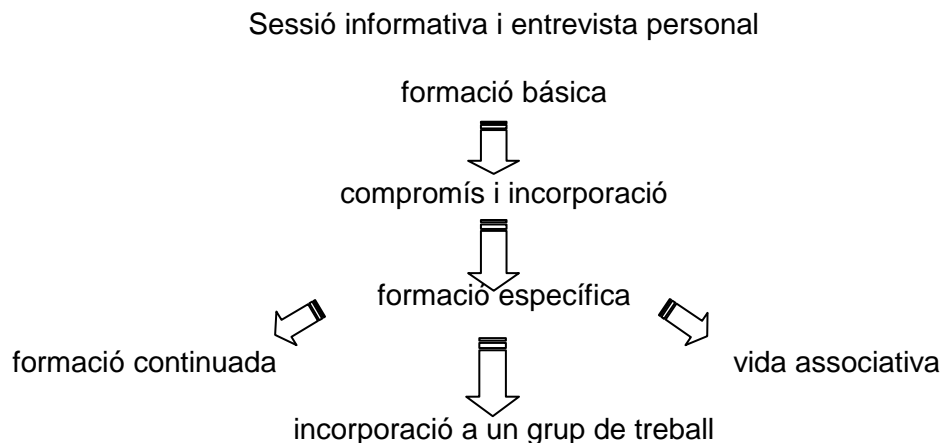
Organització

L'Associació s'organitza al voltant dels següents òrgans de direcció: una Junta Directiva, un Consell Assessor permanent i una Comissió de Voluntariat formada pels caps de grup de voluntariat.

La gestió del Pla de Voluntariat correspon a un coordinador d'activitats i al responsable del Pla.

Els voluntaris i voluntàries s'organitzen en equips de treball, cadascun dels quals disposa d'un Cap de grup, que es coordinarà amb els tècnics professionals.

El procés d'**incorporació** i enquadrament del voluntari és el següent:

Els voluntaris i voluntàries assumeixen un compromís anual de col·laboració estable amb el Jardí Botànic i els seus objectius a través de l'Associació, dedicant part del seu temps lliure. La voluntat d'assumir aquest compromís es manifesta amb la firma del compromís de dedicació voluntària. Tots els voluntaris prenen així el compromís solidari de participar regularment en alguna de les activitats o serveis existents, amb un horari determinat i concret durant un període mínim d'un any aproximadament, que els hi aporta una satisfacció personal (d'acord amb els seus interessos i aptituds) i donen el seu recolzament personal al nou Jardí Botànic.

Els voluntaris disposen d'un codi del voluntariat de l'Associació d'Amics del Jardí Botànic que inclou els objectius de l'entitat i els drets i deures dels voluntaris. El compromís i suport dels voluntaris es concreta a la pràctica en la participació en activitats de desenvolupament de serveis dels que podran gaudir la resta de socis i voluntaris de l'Associació o tots els ciutadans que comparteixen l'interès de l'Associació per el món vegetal i cultural: els serveis produïts són el resultat tangible de l'actuació del voluntariat de l'Associació.

L'actuació dels voluntaris de l'Associació, en qualsevol activitat o servei, és en tot moment el fidel reflex de la voluntat ciutadana de donar suport al nou Jardí Botànic de Barcelona.

Objectius generals

Promoure la participació ciutadana i el servei a la comunitat a través del voluntariat.

1. Col·laborar amb el Jardí Botànic en el seu manteniment i en el seu creixement.
2. Donar a conèixer el Jardí Botànic als ciutadans/es.
3. Integrar el nou Jardí Botànic en el teixit sociocultural de la ciutat de Barcelona.
4. Informar als ciutadans i ciutadanes de la possibilitat de vertebrar les seves inquietuds a través de la participació en el Pla de Voluntariat del Jardí Botànic.
5. Formar a aquestes persones per tal que la seva feina tingui bons resultats.

Missatges bàsics de l'Associació i del Jardí Botànic

- Tenim un nou Jardí: hem de gaudir d'ell i del seu creixement i desenvolupament.
- Respecte per el medi ambient i la cultura, i millora de la qualitat de vida dels Ciutadans a través d'un equipament científic, cultural, educatiu i lúdic com el Jardí Botànic.

METODOLOGIA

- Aprendre per a conèixer, conèixer per a estimar, estimar per a conservar.
- La qualitat per damunt de la quantitat.

EQUIPS O TASQUES DE VOLUNTARIS ACTUALS

- **Recolzament al manteniment del Jardí Botànic**

Tasques de jardineria i viver de producció en el nou Jardí Botànic.
Dimecres i dissabtes pels matins

- **Guies d'itineraris interpretatius pel Jardí Botànic.**

Tasca: acompanyar als visitants del Jardí per a oferir-li unes explicacions senzilles però clarificadores de les característiques principals del Jardí Botànic. Dissabtes i diumenges pels matins

- **Estudi fenològic o del cicle vital de les plantes.**

Tasca: treball de camp per enregistrar els canvis de determinades plantes (fulles, flors, fruits) al llarg de l'any.

- **Educació ambiental**

Tasca: desenvolupament de propostes de serveis ambientals educatius per qualsevol grups (escolars, adults, universitaris, etc.) Dilluns pel matí.

- **Dibuix i il·lustració**

Tasca: col·lecció de plantes del Jardí, il·lustració de tríptics i material imprès i Informàtic. Dimecres pel matí

· **Fotografia**

Tasca: col·lecció de plantes del Jardí, registre d'activitats. Divendres pel matí.

· **Recolzament al Programa d'Activitats**

Tasca: planificació i desenvolupament de les activitats de l'Associació.

· **Gestió i coordinació**

Tasca: Direcció executiva del dia a dia de l'associació. Dimecres pel matí

· **Publicacions**

Tasca: redacció i elaboració de la revista *Brolla* del Jardí i de l'associació.

· **Difusió i promoció**

Tasca: programes de difusió de l'associació i del Jardí a la ciutat i els seus voltants.

· **Hort de la Masia**

Treballs hortícoles per a la producció de llavors de varietats tradicionals.
Dilluns al matí

· **Col·lecció etnobotànica**

Treballs de jardineria i conservació de les zones de plantes d'utilitat per l'home, al jardí botànic històric. Dilluns al matí

La dedicació, sempre, depèn de la disponibilitat del voluntari i de les necessitats associatives i del Jardí.

**ALGUNS FETS DESTACABLES DEL PLA DE VOLUNTARIAT DE L'ASSOCIACIÓ
D'AMICS DEL JARDÍ BOTÀNIC DE BARCELONA**

Setembre 1993 Presentació del Pla de Voluntariat. Tast de la Natura, en els terrenys destinats al futur Jardí Botànic

Octubre 1993 Comencen a treballar 8 grups de voluntaris a l'Institut Botànic, en el viver de producció i en el Jardí Botànic Històric.

Ininterrompudament, el Pla de Voluntariat es desenvolupa fins a l'actualitat.

Maig 1994 Presentació dels itineraris Botànics Montjuïc ocult i El Jardí de les olimpíades.

Setembre 1996 Participació en la Mostra d'Entitats de Voluntariat de Barcelona. El alcalde de la ciutat reconeix públicament la labor d'un grup d'amics d'alguna cosa que encara no existeix.

Octubre 1996- juny 1998 L' Associació és centre de pràctiques d'alumnes d'Educació social. També ho ha continuat sent per a d'altres alumnes de jardineria i altres ensenyaments.

Maig 1997 Primera Festa Infantil

Abril 1998 Segona Festa Infantil i Concurso de Dibuix

Maig 1998 Celebració dels 5 anys de dedicació de la primera promoció de voluntaris

Març 1999 Plantada popular a la regió d'Austràlia en el nou Jardí Botànic.

Abril 1999 Inauguració del nou Jardí Botànic de Barcelona. Protagonisme dels voluntaris de l'Associació d'amics del Jardí Botànic.

Desembre 1999 Conveni de col·laboració amb l'Institut de Cultura de Barcelona per el desenvolupament i funcionament del Pla de Voluntariat.

Febrer 2000 Inauguració dels itineraris interpretatius pel Jardí Botànic a càrrec de voluntaris de l'Associació.

Any 2000 Manteniment i cura de 2 fitoepisodis concrets del Jardí Botànic (karoo i sabana).

Febrer 2001 Inici dels Serveis Ambientals Educatius per a grups escolars.

Gener 2002 Trasllat de la seu de l'Associació de l'Institut Botànic al Jardí Botànic de Barcelona

Maig 2002 Homenatge a Pere Durán i Farell i donació de la seva col·lecció de bonsais al Jardí Botànic. Aquesta col·lecció és mostrada en les visites guiades dels caps de setmana.

Juny 2002 Projectes amb suport de VOLCAM
Servicios Educativos Ambientales en el Jardín Botánico
Campaña de captación de voluntarios del JB de Barcelona

Octubre 2002 Participació en el "VII Encuentro de Voluntariado Ambiental", a Guardamar de Segura (Alicante).

Novembre 2002 Participació en el "Primer Encuentro de Asociaciones de Jardines Botánicos", a Gijón (Asturias).

Març 2003 Col·laboració en la primera convocatòria del Curs d'Interpretació del Jardí Botànic.

Abril-desembre 2003 Celebració del Desè Aniversari de l'Associació.

Maig 2003 Projecte amb el suport de VOLCAM
Servei d'Activitats Educatives al Jardí Botànic

Octubre 2003 Participació en el "VIII Encuentro de Voluntariado Ambiental", en Guardamar de Segura (Alicante).

Abril 2004: Col·laboració en el Congrés Internacional de Jardins Botànics.

Any 2004: Col·laboració en el Vè aniversari del Jardí Botànic.

Any 2005: Projecte amb suport de VOLCAM
Un Vuelo por el Jardín Botánico

Novembre 2005 Participació en el Xè Encuentro de Voluntariado Ambiental, a València

Any 2007 Projecte amb suport de VOLCAM
Seguimiento fenológico en el Jardí Botànic de Barcelona

Novembre 2007 Participació en el XII Encuentro de Voluntariado Ambiental, en Alicante

Any 2008 Projecte amb suport de VOLCAM
Un hort a la Masia del Jardí Botànic Històric

Novembre 2008-12-12 Participació al XIII Encuentro de Voluntariado Ambiental, en València

19 de desembre de 2008 Inauguració de l'Exposició: De la llavor als fruits

2009 Desenvolupament del projecte "Viu el Jardí Botànic", amb el suport de VOLCAM i l'Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona Adhesió a la Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya

2010 Signatura del Compromís per a la Sostenibilitat-Agenda 21

7-03-10 Inauguració de la Mostra de l'entitat al Museu Palau Mercader de Cornellà de Llobregat

5-07 a 30-07 de 2010 Camp de Treball: col·lecció etnobotànica al Jardí Botànic Històric

2010 Estudi de les plantes invasores de Montjuïc

4 a 23 de juliol 2011 Camp de treball etnobotànica al Jardí Botànic Històric

2011 Inauguració dels itineraris etnobotànics al Jardí Botànic Històric

Juliol 2012 Camp de treball, " Jardí sensorial"

2012 Signatura del Compromís per a la Sostenibilitat-Agenda 21

A l'actualitat, hi han 9 grups de treball estables de voluntaris

CODI DEL VOLUNTARI DE L'AAJBB

Objectius del voluntariat

- Promocionar, donar recolzament i suscitar l'interès i la col·laboració amb el nou Jardí Botànic de Barcelona.
- Vetllar per la conservació de la riquesa del patrimoni natural i en concret de la realitat vegetal de dintre i fora del nostre país.
- Sensibilitzar al ciutadà per l'estima i les actituds de respecte per les plantes.

Drets i deures

Drets dels voluntaris

- A una definició clara de les funcions i responsabilitats que comporten les activitats assignades.
- A rebre la formació necessària per a dur a terme les tasques encarregades.
- A una acreditació como voluntari de l'Associació.
- A la no interferència en les activitats personals al marge del voluntariat.
- A que la seva dedicació no li suposi despeses econòmiques.
- A una assegurança en cas d'accidents i de possibles responsabilitats legals.
- A rebre gratuïtament la *Brolla* i l'Agenda d'Activitats.
- A gaudir de las bonificacions en les activitats, materials i publicacions promocionades per l'Associació.
- A rebre un exemplar dels estatuts de l'associació i a obtenir informació sobre el seu funcionament, les seves finalitats i les seves activitats.

Deures dels voluntaris

- Complir amb els compromisos adquirits i las tasques assignades amb responsabilitat i cordialitat.
- Assistir a la jornades i activitats de formació convocades.
- Cooperar amb la consecució dels objectius on participi i de les finalitats de la associació.
- Rebutjar qualsevol contraprestació econòmica o material que li pugui ser oferta per tercers en virtut a la seva actuació.
- En cas de renúncia, notificar-la amb antelació o continuar amb l'activitat fins que s'adoptin les mesures necessàries per evitar perjudicis greus a les activitats o serveis.